

יום ג', י"ד בסיון תשס"ח (17 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כך עשה ליאון בלום היסטוריה ושבר את "תקרת הזכוכית" שחסמה שנים רבות הן את הסוציאליסטים והן את היהודים.

אף על פי שימי ממשלת החזית העממית היו קצרים (1936-1939), היא פעלה בנמרצות רבה ונחשבת לאחת הממשלות המשפיעות ביותר בתולדות הדמוקרטיה הצרפתית. חותמה על צרפת והישגיה בחקיקה ובתיקונים סוציאליים ניכרים גם במרחק שישה עשורים.

בין הישגיה הכלכליים-חברתיים של ממשלת החזית העממית בהנהגת בלום ניתן למנות הנהגת שבוע עבודה של 40 שעות, שבתון חלקי ביום שני, חופשות בתשלום לעובדים, הסכמים קיבוציים בנוגע לדרישות שכר, והלאמת תעשיית הנשק. כמו כן הרחיבה ממשלת בלום את זכויות האוכלוסייה הכבושה באלג'יריה.

על פי אילן גריילסאמר היה בלום "בעל רצון עז ועיקש עד מאוד. הוא ביקש לשמוע דעות ועצות רבות, אך פסק בעצמו. מהרגע שקיבל החלטה, דבר לא הניא אותו ממנה."

בלום החשיב מאוד יחסי אנוש, והיה מסור לחבריו ולסובבים אותו, הוא היה "עטוף חברים. קצב חייו נקבע בעיקר על פי פגישותיו". גריילסאמר רואה אותו "כמי שהאנשים סביבו משמשים לו ראי ענק ותמידי, שבו הוא משתקף, ובלעדיהם הוא נמוג."

שתי הסוגיות שהקשו על בלום לתפקד וגרמו להתפטרותו היו מלחמת האזרחים בספרד, וסירובו של הסנאט להעניק לו סמכויות לשעת חירום לצורך פתירת קשייה הכלכליים של צרפת והתמודדות עם המתיחות המדינית באירופה.

בלום נאלץ לנקוט מדיניות נייטרלית ביחס למלחמה בספרד בשל סיבות רבות, ביניהן הלחץ שהפעילו החלקים הפחות שמאליים והיותר מרכזיים בקואליציה שלו והחשש ממלחמת אזרחים בתוך צרפת עצמה. מנגד, דרך המפלגה הקומוניסטית הצרפתית, הפעיל הקרמלין לחץ רב על בלום וממשלתו להיכנס למלחמה, ולתמוך בפלגים הסוציאליסטים והרפובליקנים בספרד. מתח קשה זה, כתוספת לקשיים שלפניהם עמד בלום ביישום מדיניותו נוכח קיצוץ הכנפיים הפוליטי שערך לו הסנאט שנשלט על ידי הכוחות השמרניים, הביא אותו להתפטר ביוני 1937. התפטרות זו בישרה את תחילת סופה של ממשלת החזית העממית.

לאחר מכן כיהן כממלא מקום ראש ממשלה בקבינט של שוטאן (1937-1938) ושימש שוב כראש ממשלה ושר האוצר לפרק זמן קצר בחודשים מרץ-אפריל 1938. לאחר מכן הוחלף על ידי אדואר דלאדייה.

כאשר הנאצים כבשו את צרפת ב-1940 בעודם עוקפים בקלות את קו מאז'ינו וחודרים דרך בלגיה, ברח בלום לדרום צרפת אך המרשל פטאן, ראש ממשל הבובות הנאצי של וישי, הורה לעוצרו. הוא הובא למשפט בפברואר 1942 בעיירה ריון (Rion) והואשם בסעיפים רבים, מ"גרימת המלחמה" ועד ל"החלשת צרפת". אך בלום ידע להשתמש

"קוֹמָה אֶלְקִים שְׁפִטָּה הָאָרֶץ כִּי אֶתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שלישי בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ג', י"ד בסיון תשס"ח (17 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בהכשרתו המשפטית ובלשונו החריפה והפך את המשפט לכתב אישום כנגד הממשלה ונגד הנאצים. דבר זה גרם מבוכה רבה לממשל, וראשיו הורו להפסיקו. לאחר מכן הוא נשלח לגרמניה, שם היה אסור בבוכנוואלד.

בשבוע האחרון של 1943 החליטו הנאצים להוציאו להורג, אך החיילים בשטח לא הסכימו לבצע את הפקודה. בזמן שהותו בכלא כתב את חיבורו המפורסם ביותר: "לאנושות כולה" (À L'Échelle Humaine). ב-1945 שוחרר על ידי בעלות הברית.

לאחר שחרורו הקים בלום ממשלת מעבר (16 בדצמבר 1946 - 22 בינואר 1947) ועמד בראשה, עד שנבחר הנשיא הראשון של הרפובליקה הרביעית.

הוא גם נשלח כשגריר מיוחד מטעם ממשלת צרפת לארצות הברית על מנת להשיג הלוואות לממן את שיקומה של צרפת לאחר מלחמת העולם השנייה.

את מאמריו ב"לה פופולר" המשיך לכתוב עד מותו ב-1950 בפרז.

בלום היה יעד להתקפות ולעלבונות כל חייו. הימין הלאומני תקף אותו על היותו סוציאליסט, והאנטישמים על היותו יהודי. כאשר נבחר לראשות הממשלה לראשונה ב-1936, הפעילו עליו יהודי צרפת לחץ רב שלא יקח את התפקיד משום שחששו שהדבר יהיה אסון עבורם.

את עיקר עמדותיו על היהודים ועל היהדות העלה על הכתב בספרו "שיחות חדשות", שבו קבע כי היהודים מתאימים לסוציאליזם יותר מכל העמים.

עד למלחמת העולם הראשונה הקדיש בלום זמן מועט לשאלה היהודית, אך מ-1919 גילה עניין רב בציונות וב-1927 הצטרף לוועד הפרו ציוני "צרפת-ארץ ישראל". ב-1928 חבר ל"וועד הסוציאליסטי הבינלאומי למען ארץ-ישראל". ב-1929 הצטרף לסוכנות היהודית. בספרו "מי מריבה ומעש" מציין שמחה בלאס כי שמע מאדם שהיה מבאי ביתו של של בלום כי, לפני הקמת המדינה, נפגש בפרז עם שניים מראשי מפא"י, שלא היו שלמים עם החלטתו של בן-גוריון להקים את מדינת ישראל, ואמר להם: "זוהי הזדמנות היסטורית חד-פעמית. אם לא תסתכנו עכשיו, הזדמנות כזו לא תחזור".

על-שמו של בלום נקרא קיבוץ כפר בלום שבאצבע הגליל.

"קוֹמָה אֶלְקִים שְׁפִטָּה הָאָרֶץ כִּי אֶתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שלישי בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל